

## Лицето на Бого-човешката драма: *обръщане* към книги *Битие* и *Изход*

д-р Диляна Филипова

Предложената тема се вписва в проблематиката на дисертационен труд, озаглавен „Лицето между *чутото* и *видяното* – изпълнение и изпълване на Бого-човешката драма”. Последният се полага в интердисциплинарното поле на философия, теология и съвременни изпълнителски и визуални изкуства, с фокус върху понятието **лице**. Черпейки от теоретико-понятийните ресурси на вътрешнобогословското направление **теология на тялото** (в частност **теология на лицето**), от една страна, и персоналистки основаната **философия на лицето**, от друга страна, изследването разкрива основополагащата роля на категорията лице в динамичните отношения между Бога и човека в контекста на юдео-християнската религиозна традиция. Изследвани и проблематизирани са свързаните с лицето режими на визуалното и звуково-словесното, като е направен опит и за тяхното концептуално обогатяване чрез представянето им като страни и подстъпи към един по-дълбинен драматико-перформативен режим. Така лицето е представено като действено-процесуална, волева, любовна (агпична и кенотична) категория – като **воля-за-обръщане-към** – дефиниция, която ясно задава основните характеристики на **етическата среда между Бога и човека**.

Конкретната тема предлага *обръщане* към корените на драмата, чрез систематичен и максимално близък до текста на старозаветните книги *Битие* и *Изход* лексикален и херменевтико-феноменологичен анализ. Изложението проследява пронизаните от наситеността на думата лице библейски епизоди: сътворението на света и на човека, общуването между Бога и човека преди и непосредствено след грехопадението, Божествените епифании пред старозаветните патриарси. Разгледани са семантичните стойности и „роли” на основната дума за лице на иврит פָּנִים (*panim*), която собствено е в **множествено число**, както и на изходния глагол פָּנָה (*panah*), означаващ „обръщам се към или от някого, обръщам се и правя нещо”, „обръщам се и поглеждам благосклонно”. По този начин се проследява постепенното отваряне на драматико-перформативната перспектива към лицето, дефинираща и цялото етическо поле между Бога и човека. Така може да се заключи, че думата פָּנִים (*panim*) е **етическата ос на Бого-човешката драма**, самата сърцевина на възжеланото отнасяне-обръщане към другия.

Предложеният анализ на значенията и употребите на думата лице в книги *Битие* и *Изход* е в унисон с и допълнително усилва разбирането за личностно-любовната природа на Бога в юдео-християнската традиция. В акта на създаването на света и най-вече на неговото изкупление от греха Бог „отива твърде далеч” по определението на папа Йоан Павел II – екстремността на Божията любов става предпоставка за **екстремността на етичните жестове**, сред които и есхатологично-сотириологичното обещание в християнството за виждане на Бога лице с лице.